

לשכת רואי חשבון בישראל

ניהול חקירות בפירוק

יוני 2009

ALKALAY MONAROV
אלקלעי מונרוב

בקרה וניהול סיכונים

עופר אלקלעי, רו"ח, CIA, CFE
משרד: 03-6125612, נייד: 054-2479943
www.almo.co.il, ofera@almo.co.il

בעיות בחקירת פירוקים

- קופת הפירוק ריקה
- "כסף חי אחרי כסף מת"
- הדירקטורים פושטי רגל
- תשלום נמוך מידי יחסית להשקעה בתיק
- השמדת מסמכים
- חוסר עניין של בית המשפט
- פרק זמן ארוך מהעבירה ועד החקירה
- חוסר סיוע של המנהלים

המפרקים של מגדל היהלום נגד דרור חוטר ישי ובנו: הסבירו לאן נעלמו המיליונים

דורשים לקבל הבהרות על היעלמות מסמכים הנוגעים להעברת מכוניות יוקרה על שמו של ראש לשכת עוה"ד לשעבר. ארנון חוטר ישי: המסמכים נמצאים אצל חברת הובלה שמת

מאת ענת רואה

"אין ביכולתי להוסיף ולברר מיקום מסמכי החברות, אשר נאספו ע"י מר רפי, בעל חברת ההובלה ואוחסנו באתר באחריות, שכן רפי הלך לעולמו" – כך טען עו"ד ארנון חוטר ישי, בנו של ראש לשכת עוה"ד לשעבר דרור חוטר ישי, במכתב ששיגר למפרקי החברות של חוטר ישי שדרשו ממנו להמציא ליריהם את המסמכים הנוגעים לפעילות החברות.

מפרקי החברות, הו"ח עופר אלקלעי ועו"ד גד כרמי, טוענים כי מרווחת החברות שהוגשו למס הכנסה עולה כי חוטר ישי ואשתו, עו"ד תמר חוטר ישי, חייבים לחברות מיליוני שקלים, אך הם אינם משתפים פעולה עם החקירה ומסיי רבים להעביר להם מסמכים. המחברת בחברות "מגדל היהלום קומה 32", "קאלי בירד השקעות" ו"קאטו השקעות",

המפרקים הגישו בקשה לביהמ"ש המחחי בתל אביב לחייב את חוטר ישי ואת בנו למסור להם את כל המסמכים הקשורים לחברות וכן ביקשו לחייב את ארנון חוטר ישי להשיב לשאלון שנשלח אליו. בבקשה נטען כי בירד המפרקים מצויים רק הרווחות שהגישן החברות למס הכנסה ולא עלה ביריהם לקבל ולו מסמך אחד שעשוי לשפוך אור על התנהלות החברות והסיכנות לחיבת לנזשים. "הערך החומר התשובונאי מעמיד את המפרקים במצב בלתי אפשרי לפיו מנהל החברה ובעלי המניות

בה אינם משתפים פעולה עם המפרקים ואינם מוסרים כל מידע בנוגע לפעילות החברות", נטען בבקשת המפרקים.

הסודות ירדו אל הקבר

במכתב ששיגר ארנון חוטר ישי למפרקים בתשובה לררישתם לקבל את המסמכים נטען כי החברות שכונו במגדל היהלום, בשטח שהושכר ע"י חברת מגדל הוזהר של חוטר ישי. לפי הנטען במכתב "פינוי המשרדים נעשה ע"י חברת ההובלה, כאשר בין לבין היה המור ביל מר רפי, משאיר במחסן שלו את יתרת החומר שטרם הועבר לארכיב". לטענת ארנון חוטר ישי, "נסיונותיי לפנות אל המוביל עמו היינו בקשר כדי לברר אם בטעות הועבר חלק מהחומר למחסן אחד בהרצליה אליו הועברו חלקים אחרים מהקומה או שמא נשארו הארגונים במחסן חברת ההובלה, לא צלחו, שכן הנ"ל, כך נמסר לי, הלך לעולמו. בנסיבות אלו אין ביכולתי להוסיף ולברר את מיקום המסמכים שאוחסנו באתר באחריותו של רפי".

בבקשת המפרקים נטען עוד כי הם ביקשו לקבל מסמכים הקשורים לשתי מכוניות מסוג שברולט וקאדילק אשר הועברו מהחברה לבעלותו של חוטר ישי. בבקשה נטען כי בירור העלה כי לפחות רכב הקאדילק הועבר לבעלותו של חוטר ישי ונמצא בחזקתו ושימוש. כן נאמר כי חוטר ישי התבקש להעביר מסמכים נוספים מתוקף תפקידו כיועץ משפטי של החברות, שכן הרווחות של החברות

דרור חוטר ישי

למס הכנסה מעידים על תשלומים נכבדים במאות אלפי שקלים בגין יעוץ משפטי.

המפרקים טוענים כי בשל העדר המסמכים זימנו את ארנון חוטר ישי לחקירה אלא שהקירתו לא העלתה דבר בשל תשובותיו כי המידע אינו בידו ועליו לברוק את הדברים. לאור זאת נאמר בבקשה, החליטו המפרקים להעביר שאלון לארנון חוטר ישי על מנת שיוכל "לברוק הדברים"

אחר, בין בעלי תפקידים בחברה לעמותות להם ניתנו תרומות".

במכתב ששיגר ארנון חוטר ישי למפרקים לאחר קבלת השאלון נאמר כי פרק הזמן שהקציבו המפרקים לקבלת תשובות, שעמד על 7 ימים, הוא בלתי סביר על פניו. כן נטען כי "ללא כל קשר, מתוך עיון בשאלות ברור לי כי אתם מצפים ממני כי אעשה את עבודתכם ואחפש עבודכם נתונים שונים לגבי תקופות אשר החברה לא שמרה כל מסמכים לגביהן. גם אילו ניסיתי לעשות זאת במלוא הזמן והמרץ, פרק הזמן שהקצבתם אינו מספיק". עוד נטען כי "לא נחיד לי פשרו של סך זה שכן אינו רואה את הטעם המיותר לשמו עליו להוניה את יתר עיסוקי לשם מענה על נושאים אשר כבר חלפו שנים

ארנון חוטר ישי: "איני רואה את הטעם המיותר לשמו עלי להזניח את יתר עיסוקי לשם מענה על נושאים אשר כבר חלפו שנים מיום קיומם"

מיום קיומם, ואשר לא היתה בהם כל דחיפות אף מיום הגשת בקשת הפירוק ע"י רשויות מס הכנסה".

השופטת ורדה אלשיך הורתה אתמול להעביר את הבקשה לתגר בת דרור וארנון חוטר ישי בתוך 20 יום.

ממשרדו של חוטר ישי נמסר: "איננו יורעים במה מדובר. לא הגיעה אלינו כל בקשה ולא נתב"קשנו להגיב על כל בקשה".

סעיף 288 לפקודת החברות

סמכות לחקור חשודים בהחזקת נכסי החברה

"בית המשפט רשאי בכל עת, לאחר שמינה מפרק זמני או לאחר שנתן צו פרוק, להזמין נושא משרה בחברה או כל אדם היודע כמחזיק בנכסים של החברה או החשוד בכך או הנראה כמי שחייב לה כסף או שהוא יכול, לדעת בית המשפט, למסור מידע בדבר ייזום החברה, ייסודה, מסחרה, עסקיה או נכסיה, ורשאי הוא לחקור אותו באזהרה בכל העניינים האלה, בעל פה או בשאלון שבכתב, לרשום את תשובותיו ולדרוש שיתחום עליהן" ניתן לדרוש מסמכים. סירב מי שהוזמן ניתן לעצרו.

סעיף 373 לפקודת החברות

ניהול עסק בתרמית

"התברר במהלך פירוקה של חברה שעסק שלה התנהל תוך כוונה לרמות את נושיה או את נושיו של אדם אחר או לכל מטרת מרמה, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הכונס הרשמי, או המפרק או כל נושה או משתתף של החברה ואם נראה לו נכון לעשות כן, להצהיר שכל דירקטור שלה, שהיה בודעין שותף בניהול העסק יישא באחריות אישית ללא הגבלה לחביותיה של החברה, כולן או מקצתן כפי שיורה בית המשפט"

תנאים מקדמיים לתחולת סעיף 373

- הימצאות החברה בהליך פרוק (הרחבה גם להלכים נוספים)
- הגשת בקשה מטעם כונס הנכסים, מפרק או נושה
- ניהול חברה תוך כוונה לרמות את נושיה או אדם אחר
- מודעות הדירקטור לניהול החברה במרמה

היתרונות של הסעיף

- אין צורך בהוכחת הקשר בין המרמה לנזק
- הסעיף מאפשר הרמת מסך בפועל
- אין צורך בהגשת תביעה. מוגשת בקשה למתן הוראות
- ניתן לתבוע על כל חובות החברה ללא קשר להיקף המרמה
- אין צורך בתשלום אגרה

סוגיות משפטיות שמתעוררות בקשר לסעיף 373

- מהי פעולת מרמה - אין הגדרה ברורה.
- האם מספיקה פעולה אחת או נדרשת פעולה מתמשכת - קימות שתי גישות אין הכרעה.
- האם לדירקטור התקבלה טובת הנאה אישית – בית המשפט נותן לכך משקל ראו "המ' 135/90 תנובה נ' אלפסי ואח'
- מודעות הדירקטור לניהול החברה במרמה – לא די במחדל נדרשת ידיעה ופעולות פוזיטיביות.
- ממתי מתחילה ההתיישנות על פעולות מרמה – מרגע שהתגלתה המרמה.

סעיף 374 לפקודת החברות

"התברר תוך פירוקה של חברה שאדם שהשתתף בייזומה או בייסודה או שהיה או שהינו נושא משרה בה או כונס נכסים, מפרק או מפרק זמני שלה, השתמש שלא כהוגן בכסף או בנכס של החברה, או עיכבם אצלו או שנעשה חב או אחראי עליהם, או עשה מעשה שלא כשורה או שלא כדין במשא ומתן הנוגע לחברה, רשאי בית המשפט, לפי בקשת הכונס הרשמי, המפרק, נושה או משתתף, לחקור בדבר התנהגותו של האדם ולכפות עליו החזרת הכסף או הנכס או חלק מהם בצירוף ריבית בשיעור שיראה לבית המשפט"

ההבדל בין סעיף 373 לסעיף 374

- סעי' 374 דורש קשר בין המעשה לנזק
- סעי' 374 הינו סעיף פיצוים בעוד סעיף 373 הינו עונשי
- סעי' 373 חל על דירקטורים בעוד סעיף 374 מרחיב את המעגל
- סעי' 374 מתייחס לנכס או סכום ספציפי

תהליך ביצוע חקירה בפירוק

- איסוף מידע ממקורות חיצוניים
- תפיסה של חומר במשרדי החברה בכלל זה גיבוי נתונים
- חקירה של עובדים, עובדים לשעבר, ספקים, לקוחות ויועצים
- חקירת רקע של נושאי משרה לפי סעיף 288
- ניתוח החומר החשבונאי שנאסף
- חקירה מעמיקה של נושאי משרה
- הכנת חוות דעת מומחה לצורך ביסוס תביעה לפי סעיף 373

איסוף מידע על הנושאים הבאים

- חברות קשורות
- מבנה הבעלות האמיתי של החברה
- בעלי תפקידים בחברה
- נכסים
- עסקאות ופרויקטים
- חשבונות בנק

מקורות לאיסוף מידע

- פלט רשם החברות תיק רשם החברות
- קטעי עיתונות
- אינטרנט
- תקליטור משפטי
- שיחות עם עובדים, ספקים לקוחות, עורכי דין, רואי חשבון
- ניירות עבודה של רואה החשבון
- חומר חשבונאי של החברה (מילים, הסכמים, פוליסות,
- תכתובות)

פירמידת המסמכים

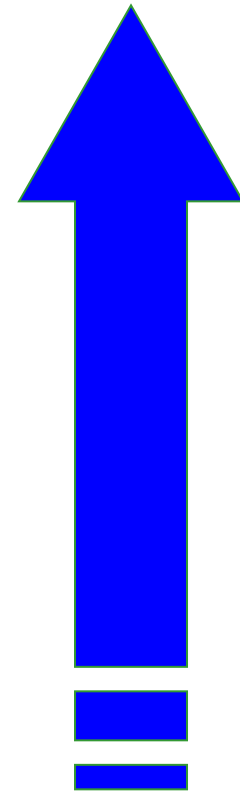
דוחות כספיים

טפסים ומאזני בוחן
י"א, 126,
1214, מלאי

כרטסת הנהלת חשבונות

אסמכתאות

חשבוניות, הסכמים, פוליסות, דפי בנק, הצעות מחיר, שקים

תרמית

תרמית

- קבלת מענקים והטבות תוך מצג שווא (ניפוח עלויות, גלגול כספים)
- קניית סחורה כאשר ידוע למנהלים בסבירות גבוהה שלא יוכלו לשלם עבורה.
- קבלת כספים בגין סחורה כאשר ידוע למנהלים בסבירות גבוהה שלא יוכלו לספק אותה.
- דחיית תשלומים לספקים מתוך כוונה שלא לשלם את התמורה.

מקס רודמן שהונה את מרכז ההשקעות - זכה לשחרור מוקדם וגורש לדרום אפריקה

רודמן הורשע לאחר שהציג מצגי שווא וקיבל ממרכז ההשקעות כ-27 מיליון שקל לחברת אילמקו שבבעלותו

יחזק זיון

23/5/2005

ועדת השחרורים של כלא צלמון החליטה באחרונה על שחרורו המוקדם מן הכלא של מקס רודמן על-ידי גירושו מהארץ. רודמן הורשע בכך שבאמצעי מירמה, הונאה וזיוף ובאמצעות מצגי שווא, הצליח לקבל ממרכז ההשקעות כתב אישור על-פי החוק לעידוד השקעות הון בסכום של 27 מיליון שקל לחברת אילמקו שבבעלותו.

הוא הצליח לקבל במירמה במועל ל-1.2 מיליון דולר קודם שמרכז ההשקעות גילה את המירמה והפסיק את הזרמת הכספים.

לפי החלטת הוועדה, השחרור התאפשר רק "מדלת לדלת", דהיינו מבית הכלא ישירות למטוס. רודמן, תושב דרום אפריקה, נדון ל-89 חודשי מאסר בגין עבירות זיוף ומירמה. המדינה הסכימה לשחררו המוקדם, בתנאי שייצא לאלתר לדרום אפריקה. בהחלטת ועדת השחרורים נאמר, כי התנהגותו של רודמן בכלא היתה תקינה.

השחרור המוקדם והחשאי נחשף בעקבות תביעה שהגיש מפרק אילמקו, רייח צבי איציק, נגד רודמן, בבקשה לחייבו באופן אישי בחובות החברה. לדברי איציק, יציאתו של רודמן מהארץ נחלה כמבצע חשאי, למרות התחייבות מפורשת של בא כוחו, למסור לו מבעוד מועד כל מידע על בקשתו של רודמן להשתחרר שחרור מוקדם מן הכלא.

רודמן נדון בספטמבר 2000 ל-4.5 שנות מאסר במועל ולקנס של 1.18 מיליון דולר, או שלוש שנות מאסר תמורתו. בהעדר כל יכולת כספית, היה אמור רודמן לרצות גם את תקופת המאסר שנגזרה עליו על אי-תשלום הקנס. לפיכך, שחררו בא למעשה בתום תקופת המאסר המקורית, בלא התוספת בגין הקנס.

אשתדק חייב אותו בית המשפט בכל חובותיה של אימלוקו, משום שלא הגיש כתב הגנה לתביעת המפרק נגדו. ואולם, פסק הדין הוגבל להסכמה לאחר שתברר, כי אי הגשת כתב הגנה נבעה מטעות טכנית. (תנין פשי"ר 399/96).

מרכז ההשקעות תובע 25.7 מיליון שקל מעודד גולד ושלמה וחניש בטענה למרמה

טוען למצגי שווא ותרמית, שגרמו לו לשלם ל-3 חברות שבשליטתם מענקים לפי החוק להשקעות הון

יחזק זיון

1/9/2004

מרכז ההשקעות שבמשרד התעשייה והמסחר הגיש אתמול (ג') לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה בסך 25.7 מיליון שקל נגד עודד גולד ושלמה וחניש, לשעבר בעלי השליטה בקבוצת גולד-וחניש. המרכז טוען למצגי שווא ותרמית, שגרמו לו לשלם לשלוש חברות שבשליטתם מענקים לפי החוק לעידוד השקעות הון.

בתביעה נטען, באמצעות ע"ד שחר הררי, כי חברת קומפיומדיה קיבלה כתב אישור ממרכז ההשקעות, בהתאם לחוק לעידוד השקעות הון, ומכוחו מענקים והלוואות בערבות המדינה בחיפף של כ-17.5 מיליון שקל. וזאת, להקמת מפעל לייצור כרטיסי מחשב ותקליטורים.

לטענת המרכז, האישור ניתן בהתבסס על מצגי שווא ותרמית של גולד וחניש. לטענתו, החברה היתה אמורה לנהל משרד יצרני ולהעסיק יותר מ-100 עובדים.

תחזית המכירה של החברה, כפי שהוצג במרכז ההשקעות לצורך קבלת כתב האישור, היו כ-5 מיליון דולר לשנת 1994, כ-10 מיליון דולר לשנת 1995 וכ-18.7 מיליון דולר לשנת 1996. בפועל הסתכמו הכנסות החברה ב-1994 ב-150 אלף שקל וב-1996 הגיעה החברה להכנסות של 1.4 מיליון שקל והעסיקה 10 עובדים.

עוד נאמר בכתב התביעה, כי הנתבעים יצרו מצג שווא, לפיו יש להם יכולת לזעמיד הון עצמי לביצוע התוכנית למפעל המאושר - דבר שהתברר כמצג שקרי.

עוד נטען, כי נכסיה של קומפיומדיה מסתכמים בכ-100 ליש"ט והחברה היתה אמורה להשקיע הון בעלים של 33%, מתוך השקעה של כ-6 מיליון דולר.

לטענת מרכז ההשקעות, לא רק שהנתבעים פעלו בתרמית, אלא גם עשו שימוש במסך ההתאגדות של החברה כדי לרמות אותו.

עוד נטען בתביעה, כי נתגלה שפער המחירים בין שווי הציוד עליו דיווחו הנתבעים - ועל-פיו קיבלה החברה הטבות - לבין שווי הציוד הקיים הנועל הגיע ל-12.5 מיליון שקל. דהיינו, הנתבעים מסרו דיווחים כוזבים על שווי הציוד שנרכש, על מנת לקבל הטבות על-פי החוק.

המרכז טוען, כי הנתבעים יצרו מצג שווא של השקעת הון בעלים בחברה, באמצעות העברות סיבוביות של כספים, שמקורם בהטבות שנתקבלו מהתובע.

בדרך דומה, נאמר בכתב התביעה, פעלו הנתבעים בעניינין של החברות שהיו בשליטתם - מון פארק תעשיות ועמק האביב (ניתן נגדן צו בפירוק קבוע). הם קיבלו במרמה מענקים בסך יותר מ-8 מיליון שקל לבניית מבנים תעשייתיים, כאשר בפועל לא נבנו כלל מבנים ולא הושקעו בהם הסכומים עליהם הצהירו

העדפת נושים

העדפת נושים - סעיף 98 לפקודת פשיטת הרגל וסעיף 355 לפקודת החברות

- ניתן לבטל העברת נכסים שבוצעו 3 חודשים לפני בקשת הפירוק
- תשלום לחברות קשורות ערב הפרוק
- תשלום למנהלים ערב הפרוק
- מחיקת חובות לגורמים קשורים
- שיעבוד נכסים של החברה
- רישום זיכויים לגורמים מקורבים
- תשלומים לאחר יום הפרוק
- העברת זכויות בחברה לנושים

ריקון החברה מנכסים

עבירות בתחום הרכוש הקבוע

- מכירה מתחת למחיר השוק
- קניה מעל למחיר השוק
- קנית רכוש והספקתו לחברות קשורות

עבירות בתחום השכר

- תשלום שכר למקורבים
- רישום עובדים פיקטיביים
- המשך תשלום לעובדים שעזבו
- תשלום שכר מנופח למנהלים
- אי העברת ניכויים לשלטונות ולקופות
- גניבת החזרים מביטוח לאומי בגין מילואים

עבירות בתחום ההוצאות

- העמסת הוצאות השייכות לחברות קשורות
- קנית מוצרים מחברת קשורות או של המנהלים
- אישור תשלומים בגין מוצרים שלא סופקו לחברה
- תשלומי ייעוץ וניהול מנופחים
- רישום הוצאות פרטיות
- רישום הוצאות כוזבות

עבירות בתחום הגבייה

- גביית התקבולים בחברות קשורות
- קבלת עמלות בגין מכירות השייכות לחברה
- החלפת תקבולים במזומן בשקים עתידים
- גניבת תקבולים ומתן קבלות של עסק אחר
- אי רישום תקבולים "מכירה בשחור"

הברחת נכסים

הברחת נכסים

- מכירת מוניטין, ידע ורשימת לקוחות
- העברת נכסים או חובות של לקוחות ללא תמורה
- מכירת סחורה בערך לא ריאלי
- המחאת זכויות
- גבייה מחייבים באופן פרטי

ייפוי דוחות כספיים

ייפוי דוחות כספיים

- רישום הכנסות פיקטיביות (חברות קשורות, עסקאות על תנאי, "שקים טובה")
- אי גילוי נאות (תביעות, הפסקת פעילות, חקירות)
- הסתרת התחייבויות והוצאות (רישום הוצאה כהשקעה)
- הערכת נכסים בשווי לא נאות (ירידת ערך, שינוי שיטת פחת)
- הפרשי עיתוי (הכרה מוקדמת של הכנסות ודחית הוצאות)

ALKALAY MONAROV

א ל ק ל ע י מ ו נ ר ו ב

בקרה וניהול סיכונים

תודה על ההקשבה שאלות ?

www.almo.co.il

עופר אלקלעי, רו"ח, CIA, CFE

משרד: 03-6125612, נייד: 054-2479943

www.almo.co.il, ofera@almo.co.il